

SLOVENSKÉ ZDRUŽENIE TELESNEJ KULTÚRY
Múzeum telesnej kultúry v SR

2013

VÝROČNÁ SPRÁVA

Slovenské združenie telesnej kultúry
MÚZEUM TELESNEJ KULTÚRY V SR
Junácka 6 832 80 Bratislava

Telefón: +421.2.44372427,+421.2.49249370 Mobil: +421.911474127

E-mail: muzeum.tk@stonline.sk

www.muzeumsportu.sk

Bankové spojenie: 1785125851/0200 IČO: 00681458 DIČ: 2020460530 IČ DPH: SK2020460530

Pracovníci SZTK – Múzea telesnej kultúry v SR (sprava: PhDr. Zdenka Letenayová, Mgr. Viliam Karácsony, Xénia Sitarčíková)

Darina Salátová , externá spolupracovníčka
správkyňa depozitára SZTK – MTK v SR – Stála expozícia lyžovania na Slovensku, Kremnica

bolo aj v roku 2013 organizačnou jednotkou Slovenského združenia telesnej kultúry s právom konať vo vlastnom mene v súlade so všeobecne záväznými predpismi a nariadeniami, svojím štatútom a organizačným poriadkom vydaným jeho zriaďovateľom. Múzeum je evidované v registri Ministerstva kultúry v SR pod registračným číslom RM 66/2000. SZTK - Múzeum telesnej kultúry (ďalej MTK) je celoštátne špecializované múzeum s múzejnou dokumentáciou. V súlade so svojím poslaním plní funkciu metodického a koordinačného centra v oblasti svojej špecializácie, so zriadením na dobu neurčitú. Poslaním MTK je na základe prieskumu a vedeckého záujmu zhromažďovať, vedeckými metódami zhodnocovať a odborne spravovať predmety múzejnej hodnoty s afinitou k dejinám telesnej výchovy, športu a turistiky na Slovensku a iným aktivitám telesnej kultúry so vzťahom ku Slovensku. Sídлом múzea je Bratislava. Pracovisko je umiestnené v Dome športu na Junáckej ulici č. 6 v Bratislave. Oblasťou pôsobnosti je Slovenská republika. So súhlasom zriaďovateľa môže mať pracoviská a expozície aj mimo svojho sídla. Výkonný výbor SZTK v súlade s novým zákonom 206/2009 Zb. vydal v súlade so stanovami a organizačným poriadkom SZTK, na základe VV SZTK zo dňa 16.11.2009 č. 2/19, písmo a) upravený štatút MTK v SR. Tento štatút nadobudol účinnosť dňom jeho prijatia. Zmeny, úpravy alebo doplnky štatútu je oprávnený vykonávať len zriaďovateľ na základe schválenia Rady MTK. V základných ustanoveniach štatútu je uvedené: Múzeum telesnej kultúry v SR (ďalej MTK) bolo zriadené dňom 24.10.1985 zriaďovacou listinou P-ÚV ČSZTV, podľa čl.33 ods.2 písm. h) a i) stanov ČSZTV ako účelové zariadenie Slovenského ústredného výboru ČSZTV bez právnej subjektivity. Po zániku ČSZTV a prevzatí nástupníctva Slovenským združením telesnej kultúry (ďalej SZTK) bolo MTK zaradené do systému SZTK ako špecializovaný organizačný útvar SZTK s celoslovenskou pôsobnosťou. SZTK vystupuje vo vzťahu k MTK ako zriaďovateľ. Oprávnený konať v mene MTK v SR je Ing. Marián Kukumberg, predseda SZTK (štatutár organizácie) a v obmedzených činnostiach stanovených je oprávnená na základe uznesenia VV SZTK č.13/09 zo dňa 3. 11. 2008 PhDr. Zdenka Letenayová, riaditeľka MTK v SR.

Na základe rokovaní, ktoré prebiehali od polovice roka 2013 medzi SZTK a Slovenským olympijským výborom bola pripravená zmluva o budúcej zmluve o prevode (prechode) MTK v SR múzea a s tým súvisiacim prechodom a prevodom práv a povinností na Slovenský olympijský výbor. Výkonný výbor SZTK na základe rozhodnutia 6/30 zo dňa 6. novembra 2013 vyjadril súhlas s navrhovanou zmenou zriaďovateľa.. K podpísaniu zmluvy by malo dôjsť v polovici januára 2014.

ČINNOSŤ

V rámci svojho poslania MTK povinne v roku systematicky vykonávalo základné odborné muzeálne činnosti a to najmä: získavať predmety kultúrnej hodnoty alebo zbierkové predmety, odborne spravovať a vedecky skúmať zbierkové predmety, s využitím informačnej a výpovednej hodnoty zbierkových predmetov pri poskytovaní vybraných verejných služieb a budovaní vedomostného systému múzea, pomáhať rozvíjať odbornú, metodickú a dokumentačnú činnosť v oblasti telesnej kultúry na Slovensku, zabezpečovať v stanovenom rozsahu za podmienok určených všeobecne záväznými predpismi alebo predpismi stanovenými zriaďovateľom poskytovanie služieb fyzickým a právnickým osobám, v súlade so zákonom č.183/2000 Zb. spravovať špeciálnu knižnicu, ktorá je registrovaná na Ministerstve kultúry SR v Zozname knižníc SR pod registračným číslom: 3998/2000/400/3443.

Základnú časť príjmov na pokrytie finančných nákladov na osobné náklady zamestnancov a zabezpečenie základných múzejných činností tvorili naďalej aj v roku 2013 finančné prostriedky poskytnuté na základe zmluvy z dotačného príspevku Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu v SR.

Časť výdavkov spojených s výstavnou činnosťou pokryli príspevky z úspešných projektov z dotačného programu Ministerstva kultúry SR.

Aj v roku 2013 múzeum získalo finančné prostriedky z vlastnej činnosti (výpožičky zbierkových predmetov, služby fotoarchívu, knižnice a pod.) a iných zdrojov, na základe projektov, resp. zmlúv o reklame a to z dotačného programu Ars Bratislavis a zmlúv uzatvorených so Slovenskou lyžiarskou asociáciou, Slovenským paralympijským výborom (Paralympijská marketingová spoločnosť, a.s.), Slovenským olympijským výborom (Slovenská olympijská marketingová a.s.), Slovenským zväzom ľadového hokeja (Marketing SZLH, spol. s.r.o., odštepny závod Sieň slávy slovenského hokeja). Prehľad: vid'. *stručný prehľad čerpania finančných prostriedkov MTK v SR v roku 2013*).

Vyúčtovanie čerpania finančných prostriedkov a zmluvných podmienok bolo zmluvným partnerom zaslané podľa podmienok obsiahnutých v jednotlivých zmluvách v stanovených termínoch.

V rámci štruktúry SZTK má múzeum pridelených troch zamestnancov v stálom pracovnom pomere, ostatné odborné a doplnkové činnosti múzea, ktoré vyplývajú zo zákona, rieši uzatváraním dohôd o vykonaní práce, pracovnej činnosti alebo zmluvami o dielo.

Odborné služby MTK poskytuje na základe cenníka služieb schválených zriaďovateľom. Plán práce múzea na rok 2014 bol odborne posúdený a schválený Vedeckou radou MTK v SR na jej riadnom zasadnutí dňa 3.12.2013 v Bratislave, pre nákup zbierok a pre posúdenie hodnoty získaných zbierkových predmetov má zriadenú Komisiu pre tvorbu zbierok (vid' samostatné kapitoly).

Ako negatívum pre naplnenie financovania základných činností múzea pre rok 2014 vidíme v nepredložení žiadostí projektov múzea do dotačného programu Ministerstva kultúry v SR, nakoľko povinné prílohy (poisťovne, daňový úrad atď.) potrebné k žiadosti zo strany zriaďovateľa neboli podpísané, tým žiadosti nemohli byť na MK SR podané v stanovenom termíne.

ORGÁNY A KOMISIE MTK v SR

Rada MTK

Rada je najvyšším orgánom MTK v SR, schvaľuje rozpočet MTK v SR, ročnú účtovnú závierku a výročnú správu o činnosti a hospodárení, podáva návrhy zriaďovateľovi na zmeny zapisovaných skutočností v registri, rozhoduje o ďalších skutočnostiach v rozsahu a za podmienok určených v štatúte. Rada má päť členov.

Zloženie členov kolégia tvoria: jeden zástupca zriaďovateľa, jeden zástupca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, jeden zástupca z oblasti múzejnej činnosti, jeden zástupca Slovenského olympijského výboru a riaditeľka MTK v SR. Z technických príčin sa Rada MTK v roku 2013 nestretla, o problémoch múzea informovala riaditeľka členov Rady MTK jednotlivo.

Vedecká rada MTK

Vedecká rada je poradným orgánom MTK v SR zameraným na odborné posudzovanie krátkodobých a dlhodobých výstavných a vedeckovýskumných programov a projektov MTK v SR. Členov vedeckej rady menuje a odvoláva riaditeľ MTK v SR. Vedecká rada zasadá najmenej jedenkrát ročne. Člen vedeckej rady môže byť zároveň členom rady MTK a naopak. Členstvo v rade je dobrovoľnou neplatenou funkciou. Členom rady patrí náhrada preukázaných výdavkov, ktoré im vznikli pri výkone funkcie podľa osobitného predpisu. V roku 2013 zasadali členovia Vedeckej rady 3. decembra 2013. Nikto z členov komisie nepodal námietku predloženým materiálom a plán práce múzea MTK v SR na rok 2014 bol schválený bez pripomienok (príloha č. 2). Členmi Vedeckej rady MTK sú: prof. Miroslav Bobřík, PaedDr. Peter Bučka PhD., PhD. Jozef Drenko, Dr. Ján Holko, PhD. František Kolář, PhD. Zdenka Letenayová, PhD. Igor Machajdík, PhD. Borislav Petřík, Mgr. František Seman PhD, PhD. Ľubomír Souček.

Komisia pre tvorbu zbierok

Komisia pre tvorbu zbierok je odborný orgán zriadený na posudzovanie nadobúdania zbierkových predmetov do odbornej správy múzea podľa osobitného predpisu. Komisia má päť členov. Pracuje v zložení: PhD. Magdaléna Békessova, Mgr. Viliam Karácsony, PhD. Elena Kurincová, PhD. Vladimír Turčan (predseda komisie), Darina Salátová. Členov komisie menuje a odvoláva riaditeľka MTK v SR. Členstvo v komisii je

dobrovoľnou neplatenou funkciou. Členom komisie patrí náhrada preukázaných výdavkov, ktoré im vznikli pri výkone funkcie podľa osobitného predpisu komisia zasadala v roku 2013 jedenkrát (11. júna 2013) Okrem posúdenia oprávnenosti nákupnej ceny zbierkových predmetov posúdila aj oprávnenosť hodnoty zbierkových predmetov získaných zberom alebo darom v období od posledného zasadnutia komisie. Musíme konštatovať, že MTK v SR v roku 2013 bolo nútené z dôvodu objemu financií poskytnutých na činnosť pre rok 2012 použiť najnižšiu sumu na nákup predmetov zbierkovej povahy od roku 1987 (v roku 2001 sa nákup v múzeu nerealizoval z dôvodu nevhodných ponúk). Týmto rozhodnutím sa nepodarilo do zbierok získať všetky ponúknuté a komisiou odsúhlasené ako významné predmety pre rozvoj zbierky, ktorých nákup bol odložený na rok 2014.

Nadobúdanie zbierkových predmetov

Odborná správa zbierkových predmetov

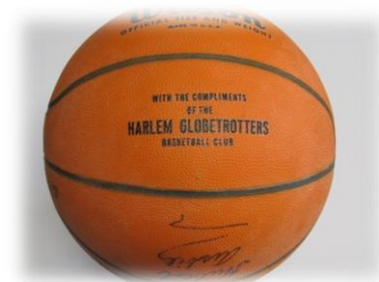

Od roku 2005 múzeum systematicky eviduje zbierkové predmety v elektronickej podobe. K 31.12.2013 malo múzeum v Knihe prírastkov v prvostupňovej evidencii zapísaných 25589 predmetov zbierkovej povahy. Z toho v druhostupňovej evidencii je spracovaných 3095 ks, v elektronickej podobe systémom BACH je spracovaných 25589 predmetov (14 346 prírastkových čísel). V roku 2013 múzeum pokračovalo v elektronickej spracovaní zbierok a s digitalizáciou fondu (spolu 546 záznamov). V roku 2013 získalo múzeum 764 predmetov zbierkovej povahy (635 prírastkových čísel.) v celkovej hodnote 91154,24 € z toho kúpou 15 ks (11 prírastkových čísel)) v celkovej nominálnej hodnote 145,04 €, vlastným zberom, darom alebo prevodom 749 ks (624 prír. čísel) v nominálnej hodnote 91009,2-€.

Môžeme zároveň konštatovať, že pri obstaraní predmetov zbierkovej povahy SZTK - MTK v SR dodržalo maximálnu hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť v súlade s ustanoveniami §19 ods. 3 zákona č.523/2004 Z. z.. Múzeum zverejňovalo aj prostredníctvom svojej web stránky informácie o predmetoch zbierkovej povahy získaných do múzea v roku 2013.

Najvýznamnejšou akvizíciou roka bol dar Věry Čáslavskej najúspešnejšej športovej gymnastky v histórii. Počas svojej návštevy spojenej s prehliadkou výstavy „Vít'azstvá a prehry“ v Bratislave darovala múzeu zo svojej kolekcie olympijských medailí dve zlaté olympijské medaily: z OH 1964 a OH 1968.

K ďalším významným akvizíciám v roku 2013 sa zaradila zbierka športových predmetov a dokumentov z aktívnej hráčskej a trénerskej činnosti Rudolfa Stančeka, najmä jeho pôsobenie v oblasti slovenského basketbalu. Rudolf Stanček zbierku venoval do múzea ako dar.

Pracovníkov múzea milo prekvapil aj jeden z najúspešnejších slovenských plavcov v minulosti Miroslav Roľko, ktorý daroval do múzea časť zo svojej športovej kolekcie trofejí a športového oblečenia.

Z ďalších akvizícií spomeňme pozostalosť po medzinárodnom rozhodcovi v zápasení Ladislavovi Mihókovi, atlétovi a trénerovi Štefanovi Molnárovi, reportérovi Rudolfovi Gallovi, predmetmi z olympijského pôsobenia prispeli Mária Mračnová a Slavomír Kňazovický, lyžiar Ivan Bátory, karatista Juraj Gažo, ale zbierky múzea obohatili aj predmety darované ešte aktívnymi pretekárkami Dankou Bartekovou, či Veronikou Veléz – Zuzulovou.

Fotoarchív

Významnú samostatnú časť múzejnej zbierky tvorí unikátny archív fotografií, diapozitívov a negatívov z oblasti športu. K 31.12.2013 bolo zaevidovaných a spracovaných 18 692 jednotiek z toho 15684 záznamov v digitálnej podobe. Pri spracovaní informačných údajov z fotoarchívu využíva múzeum počítačový program systému Bach. Samostatne je evidovaný aj pomocný fotografický materiál – fotografie, ktoré nie sú priamo v zbierkovom fonde múzea, v digitalizovanej podobe zväčša pochádzajú zo súkromných archívov s právom ich využitia pre výstavné účely múzea).

Odhadom v zbierke múzea je okolo 50000 ks fotografií z histórie športu na Slovensku (pochádzajúcich napr. z archívu zaniknutého, týždenníka Štart, denníka Národná obroda a pod.), ich podrobné spracovanie si však vyžaduje dlhšie obdobie. Archív je vyhľadávaný nielen odborníkmi zaoberajúcimi sa históriou športu, ale aj médiami a ostatnou odbornou a laickou verejnosťou so záujmom o šport.

V roku 2013 na základe podporeného projektu MTK „Nákup počítačovej techniky a vybavenia pre potreby digitalizácie, odbornej evidencie zbierok SZTK – Múzea telesnej kultúry v SR – nákup farebnej laserovej tlačiarene formát A3“ a podpísania zmluvy o poskytnutí dotácie zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na rok 2013 č. MK – 433/2013/2.2 bola pre potreby múzea zakúpená A3 tlačiareň HP Color Laser Jet CP 5225dn Printer A3 Ide o tlačiareň, ktorá umožňuje tlač dokumentov a fotografií vo formáte A3, v špičkovej kvalite. Múzeum doposiaľ vlastnilo len laserovú tlačiareň formátu A4, čím bolo obmedzované v oblasti tlače zdigitalizovaných zbierok, fotoarchívu, knižnice, ale aj v poskytovaní služieb pre svojich spolupracovníkov, bádateľov, ale aj pre poskytovaní služieb médiám. Nová tlačiareň umožní zvýšenie kvality odbornej múzejnej práce.

Špecializovaná knižnica

Múzeum má vybudovanú odbornú špecializovanú knižnicu obsahujúcu 11 825 knižničných jednotiek športovej odbornej a historickej literatúry. Veľkú časť tvorí fond olympijskej knižnice. Ročný prírastok bol 140 jednotiek, z toho kúpou 6ks v hodnote 60,21 €, darom alebo zberom 134 ks. Funkcia knihovníka je zastrešovaná

kumulovanou funkciou pracovníčky MTK. Časť fondu tvorí odborná špecializovaná historická knižnica s lyžiarskou tematikou, ktorá je súčasťou odborného pracoviska MTK v Kremnici. Knižnica je registrovaná na Ministerstve kultúry SR v Zozname knižníc SR pod registračným číslom 3998/2000/400/3443. Knižničný fond je spracovaný v elektronickej podobe (systém BACH). Múzeum poskytuje o spomínaných fondoch údaje v súčinnosti s platnými zákonmi SR.

Pracoviská a expozície mimo sídla múzea

Stála expozícia dejín lyžovania na Slovensku v nových priestoroch

Koncom roka 2001 prišlo na základe rokovania Národnej banky Slovenska - Múzea mincí a medailí v Kremnici a Slovenského združenia telesnej kultúry k prevodu fondu lyžovania, z majetku Múzea mincí a medailí do vlastníctva MTK. Tento fond, obsahujúci rôzne predmety z histórie lyžovania na Slovensku, bol vybudovaný v priebehu predchádzajúcich 15 rokov v Múzeu mincí a medailí, ktoré zároveň plnilo aj funkciu mestského múzea. Po prechode pod nového zriaďovateľa, Národnú banku Slovenska, prebehli rokovania s predstaviteľmi Mesta Kremnica, ktorí prejavili záujem o zachovanie a opätovné sprístupnenie fondu v meste. Na základe podpísania zmluvy bol vytvorený zo spoločných zdrojov priestor pre vybudovanie Stálej expozície lyžovania na Slovensku a jeho depozitu. Odborným garantom expozície ako i majiteľom zbierok sa stalo Múzeum telesnej kultúry v SR. Od roku 2003, keď bola sprístupnená nová Stála expozícia dejín lyžovania na Slovensku, múzeum získalo v rámci výstavného priestoru i plochu pre konanie príležitostných výstav. Pre správu lyžiarskeho depozitu zamestnáva formou dohody o pracovnej činnosti jedného odborného pracovníka. Na základe finančnej podpory Ministerstva kultúry v SR bola dňa 5. decembra 2007 otvorená reінštalovaná Stála expozícia lyžovania na Slovensku. Expozícia ponúkala v stálej časti na paneloch slovensko - anglickú verziu textov o histórii lyžovania na Slovensku, časť zbierkovú obohatili predmety z akvizície MTK (Šlachta, Židek, Zuzulová, Bajčičák a ďalší). Múzeum pravidelne sprístupňovalo v priestoroch expozície príležitostné výstavy venované histórii lyžovania alebo iným významným udalostiam a výročiam športu na Slovensku.

Od roku 2010 však expozícia v zimných mesiacoch bola neprístupná, nakoľko Mesto Kremnica, ako správca a majiteľ budovy, v ktorej sa expozícia nachádza, v rámci šetrenia finančných zdrojov na energiu priestor uzatváralo. Na základe podnetov a sťažností obyvateľov ako aj návštevníkov mesta, rozhodlo sa vedenie Mesta Kremnica ponúknuť múzeu za rovnakých zmluvných podmienok náhradné priestory, ktoré môžu byť sprístupnené verejnosti aj počas zimných mesiacov. Nový priestor bol vytvorený v Bellovom dome situovanom v bezprostrednej blízkosti Mestského úradu v Kremnici v centre mesta. V rámci krstu publikácie „Rudolf Čillík“ bola expozícia znovuotvorená a verejnosti je prístupná od 6. decembra 2013 v dňoch piatok – nedeľa od 11 – 15h. Podľa doposiaľ získaných ohlasov toto rozhodnutie bolo správne a expozícia zaznamenáva dobrú návštevnosť.

Ochrana zbierkových predmetov

Múzeum má k dispozícii depozitné priestory chránené elektronickým bezpečnostným systémom o celkovej rozlohe 140m². Depozitáre slúžia okrem svojho hlavného poslania ako priestoru pre uchovávanie zbierkového fondu aj ako knižnica MTK a časť plochy zaberá fond fotoarchívu. Okrem spomínaného priestoru má MTK v Dome športu pridelené ďalšie štyri miestnosti slúžiace ako sklady pre výstavné prvky, knižnicu a zbierkové predmety. Depozitáre nezodpovedajú normám stanoveným pre uchovávanie predmetov múzejnej povahy. Napriek upozorneniu zo strany vedenia múzea k zriaďovateľovi táto situácia pretrvala aj v roku 2013. Depozitáre nie sú vybavené signalizačným protipožiarňým systémom.

Využívanie a sprístupňovanie zbierkových predmetov formou stálych expozícií, dlhodobých, krátkodobých a putovných výstav

Najvýznamnejším výstavným projektom múzea v roku 2013 bola príprava a realizácia výstavy „Vít'azstvá a prehrý. Slovenský šport 1993 - 2012.“

Výstavný projekt pripravilo SZTK – Múzeum telesnej kultúry v roku 2012 v rámci schváleného plánu výstavnej činnosti na rok 2013. Uspelo s ním aj v dotačnom programe Ministerstva kultúry v SR na rok 2013, na základe marketingových rokovaní podporili finančne náročný projekt aj Slovenský olympijský výbor, Slovenský paralympijský výbor a cez grantový program Ars Bratislavensis aj Mesto Bratislava. Na pokrytie nákladov spojených s prípravou a realizáciou výstavy múzeum vyčlenilo aj časť z finančných prostriedkov určených na činnosť múzea z ročnej dotácie Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu SR. Nakoľko MTK v SR nemá vlastný výstavný priestor, požiadalo na základe dlhoročných dobrých partnerských vzťahov o spoluprácu Múzeum mesta Bratislavy (MMB), ktoré sa podieľalo na výstave ako spoluorganizátor. Po výstave „Život za hokej“ venovanej 90. výročiu založenia Hokejového klubu ŠK Bratislava (2011) opätovne prijal ponuku a prevzal záštitu nad výstavou Ivan Gašparovič, prezident Slovenskej republiky.

Keď sa vo väčšine denných printových a internetových slovenských médií palcovými titulkami objavila informácia, že Věra Čáslavská, športová gymnastka, sedemnásobná olympijská víťazka, osobnosť roku 1968, verejne deklarovala (počas pobytu v Bratislave v rámci prezentácie biografického filmového dokumentu „Věra“, ktorý o gymnastke natočila režisérka O. Somerová), venuje dve zo svojich zlatých olympijských medailí Slovensku a to prostredníctvom ich odovzdania ako daru Múzeu telesnej kultúry v SR. Tento oznam spôsobil, že po čase sa opäť objavila informácia o jeho existencii (samozrejme v mnohých prípadoch s nepresným uvedením názvu múzea, na čo sme už v múzejnom prostredí zvyknutí..). To, že tento prísľub Věra Čáslavská dala riaditeľke múzea pri stretnutí už niekoľko mesiacov predtým, zaregistrovali len niektoré z médií. O to intenzívnejšie však po zverejnení vyhlásenia múzeum začalo spolupracovať so Slovenskou gymnastickou federáciou na nasmerovaní aktu odovzdania medailí na obdobie otvorenia výstavy „Vít'azstvá a prehry“. Malo byť vrcholom programu vernisáže výstavy, na ktorej osobnú účasť potvrdil aj prezident SR a jeho účasť bola odvolaná niekoľko minút pred samotným otvorením výstavy. Z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti pani Čáslavskej sa malá slávnosť uskutočnila v priestoroch konania výstavy až na ďalší deň. Věra Čáslavská splnila svoj sľub a na Slovensko priniesla dva z cenných zlatých olympijských kovov. Jeden z Hier XVIII. olympiády 1964 z Tokia, na ktorých sa stala a dodnes je svetovou športovou ikonou a druhý, za víťazstvo na bradlách z Hier XIX. olympiády 1968 v Mexiku. Práve udalosť spojená s preberaním spomínanej medaily, sa zapísala do histórie ako jeden z najvýraznejších momentov protestu československých športovcov proti okupácii Československa vojskami Varšavskej zmluvy. Početná účasť zástupcov médií a následne aktuálne sprostredkované informácie (v prime time televíznych a rozhlasových médií) o získanom dare, ako aj o možnosti prezrieť si medaily počas konania výstavy Vít'azstvá a prehry, bola pre obidve múzeá neobvyklou, no príjemnou mediálnou prezentáciou....

Už počas prípravy výstavy si autori uvedomili, potenciál a možnosť využitia informácií z výstavy ako vhodného nástroja pre vzdelávacie aktivity zamerané na školskú mládež.

V spolupráci s Oddelením komunikácie Múzea mesta Bratislavy (PhDr. Beáta Husová a Mgr. Justína Striešová) v rámci vzdelávacieho neformálneho programu: Detský ateliér - Múzeum má budúcnosť, formou besedy na tému „Šport je môj život“ bolo v termíne od 12. 09. do 15. 10. 2013 pripravených päť podujatí.

Hostami prvej besedy boli Jozef Gőnci, športový strelec, majster sveta, prvý olympijský medailista v ére samostatnosti, člen výkonného výboru Slovenského olympijského výboru a Mária Mračnová, bývalá atlétka, československá rekordérka v skoku do výšky, atletická funkcionárka a čestná členka Slovenského olympijského výboru.

Nasledujúca priblížila prostredníctvom zástupcov Akadémie šermu žiakom čaro športového šermu ako jedného zo zakladajúcich športov v rámci medzinárodného olympijského hnutia.

S neočakávaným záujmom sa stretla beseda s Miroslavom Motyčíkom, riaditeľom Antidopingovej agentúry SR. Pre veľký počet tried, ktoré sa chceli besedy zúčastniť, sa dokonca konala aj v dvoch náhradných termínoch (!). O hodnotách fair play sa živo diskutovalo s Katarínou Ráčovou, bývalou československou reprezentantkou v šerme, ktorá v súčasnosti pôsobí ako národná veľvyslankyňa pre toleranciu, fair play a šport Rady Európy pre Slovensko. Žiakov emotívne oslovilo stretnutie s Jánom Riapošom, stolným tenistom, viacnásobným medailistom z paralympiád a predsedom Slovenského paralympijského výboru.

Sledovaným cieľom programu bolo aj interdisciplinárne prepojenie viacerých vyučovacích predmetov: telesná výchova, slovenský jazyk, dejepis, náuka o spoločnosti. Uvedený cieľ sa naplnil prostredníctvom vyhlásenej literárnej súťaže pre účastníkov besied na tému „Moja prvá reportáž“. Spracovať náročný literárny útvar sa pokúsilo spracovať 33 žiakov (celkovo sa besied zúčastnilo 345 žiakov). Školské skupiny si mohli priniesť fotoaparáty, diktafóny a nahrávať priebeh besedy

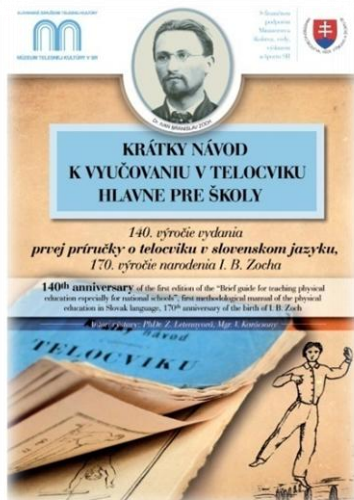
Vytvorili si tak „profesionálny“ priestor na získanie kvalitných informácií. Úlohou bolo prerozprávať svoje zážitky z besied a v písomnej forme spolu s fotodokumentáciou z besedy ich spätne doručiť prostredníctvom e-mailu do Múzea mesta Bratislavy. Všetky zaslané boli práce vyhodnotené a najlepšie aj ocenené vecnými cenami počas derniéry výstavy (18. 10. 2013). Taktiež vecnými cenami boli ocenení najaktívnejší pedagógovia zo škôl zapojených (13 škôl) do programu a súťaže. Víťazi boli zároveň odmenení možnosťou prehliadky zákulisia nového zimného štadióna Ondreja Nepelu v Bratislave.

V rámci programu derniéry výstavy sa uskutočnila aj prezentácia knihy Ervo 1992 - 2012, mapujúcej vyše 20 – ročnú históriu vydavateľstva na poli športovej filatelie, ktorú autorsky pripravil dlhoročný spolupracovník múzea Ervín Smažák.

Výstava Víťazstvá a prehry opätovne potvrdila, že absencia permanentne fungujúceho múzejného výstavného priestoru pre slovenský šport je naďalej výzva pre kompetentné orgány, pre odbornú aj laickú športovú verejnosť a prehra nielen v systéme slovenského múzejníctva.

Múzeum pokračovalo aj v realizácii príležitostných výstav v priestoroch Stálej expozície dejín lyžovania na Slovensku. Prvou v kremnickom priestore bola výstava venovaná 140. výročiu vydania prvej príručky o telocviku v slovenskom jazyku a 170. výročiu narodenia autora príručky Ivana Branislava Zocha.

Na základe viacročnej spolupráce s organizátormi festivalu humoru „Kremnické gagy“ múzeum pripravilo ako sprievodné podujatie výstavu „Písané nielen do šuplíka. Ján Grexa“.

Prehľad výstav MTK v SR v roku 2013

- **18. január 2013 – 28. február 2013**

Mime. Miroslav Motyčík

Pastoračné centrum Sv. Gerharda, Vrátna 5, Košice

- **január 2013**

zapožičanie predmetov Slovenskému národnému múzeu na výstavu do Českej snemovne, Praha

- **16. apríla 2013 -**

zapožičanie predmetov na výstavu OMNIA MEA MECUM PORTO do STM - Múzeum dopravy Bratislava

- **26. augusta 2013 – 30. október 2013**

FTVŠ UK v rámci medzinárodnej konferencie EPES

140. výročie vydania prvej príručky o telocviku v slovenskom jazyku a 170. výročie narodenia jej autora Ivana Branislava Zocha.

- **12. september 2013 – 20. október 2013**

Múzeum mesta Bratislavy

Vít'azstvá a prehry. Slovenský šport 1993 – 2012.

- **18. september 2013 – 30. október 2013**

FTVŠ UK Bratislava

Óda na šport. Olympijská literatúra včera a dnes.

- **3. november 2013 -**

Písané nielen do šuplíka. Ján Grexa

SZTK Dom športu

Kremnica

- **3. mája 2013 – 15. augusta 2013**

140. výročie vydania prvej príručky o telocviku v slovenskom jazyku a 170.výročie narodenia autora príručky Ivana Branislava Zocha.

- **15. augusta 2013 – 30. október 2013**

Písané nielen do šuplíka. Ján Grexa

Spríevodné podujatie Kremnické gagy 2013

- 4.12. 2013 sprístupnenie reinstalovanej Stálej expozície dejín lyžovania na Slovensku

Odborné aktivity

(účasť na seminároch, práca v odborných komisiách, publikačná činnosť múzea)

Pracovníci múzea sa aktívne zapájali do výskumnej činnosti a prostredníctvom publikačnej činnosti prezentovali svoje bádanie vo viacerých odborných časopisoch alebo v denníkoch, prezentovali aktivity múzea vo verejnoprávných a súkromných médiách, ako aj na webovej stránke múzea.

PhDr. Z. Letenayová pracovala ako členka SOV - Kultúrnej komisie Slovenskej olympijskej akadémie, s kolegom Mgr. Viliamom Karácsonym spoločne pracujú v Komisii olympijského dedičstva pri SOV, kde PhDr. Letenayová je predsedníčka komisie. PhDr. Zdenka Letenayová je členka Predstavenstva Zväzu múzeí na Slovensku.

- Stredoškolská odborná činnosť, člen historickej komisie krajského kola, 11.4.2013, Bratislava (Mgr. V. Karácsony)
- Archívne dni, 21.5. -22.5. 2013 Bratislava(Mgr. V. Karácsony)
- Vedecko-výskumná činnosť v múzeu, konferencia, 16.4. - 17.4 2013 Banská Bystrica (PhDr. Zdenka Letenayová)
- 100. výročie organizovaného lyžovania na Slovensku , 25.5.2013, Vysoké Tatry – Starý Smokovec (Mgr. V. Karácsony, PhDr. Zdenka Letenayová)
- 12. Medzinárodné zasadnutie riaditeľov národných olympijských akadémii, 12.5. – 19.5.2013, Olympia, Grécko (PhDr. Zdenka Letenayová)
- Ne (zabudnuté) fotografie, konferencia, 29.10.2013 Bratislava (Mgr. V. Karácsony)

V roku 2013 v edícii „Z depozitára múzea“ múzeum vydalo dve publikácie.

Súčasťou sprístupnenia expozície a zároveň pilotnou akciou k 100. výročiu lyžovania v Kremnici (2014) bol aj krst publikácie, s názvom „Rudolf Čillík“. Rudolf Čillík je jeden z iniciátorov a spoluzakladateľov kremnickej expozície lyžovania. Publikácia vyšla s finančnou podporou Slovenskej lyžiarskej asociácie a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. Nakoľko je nepredajná (vyšla v náklade 300 ks je sprístupnená v pdf verzii na stránke múzea www.muzeumsportu.sk).

Spomínaná publikácia prináša autentický prepis denníka Rudolfa Čillíka, ktorý si písal počas účasti na VIII. zimných olympijských hrách 1960 v Squaw Valley. Denník, spolu s množstvom iných cenných predmetov a

dokumentov z aktívnej športovej a funkcionárskej činnosti, daroval Rudolf Čillík do zbierok SZTK - Múzea telesnej kultúry v SR.

V roku 2013 vyšla v edícii Z deponitára múzea aj publikácia „Príbeh hokejového rodu Okoličány“. Autorom hlavných textov o Adalbertovi Okoličanym, Ottovi Okoličanym, Vojtechovi Okoličanym a Jurajovi Okoličanym je Dr. Ján Holko, člen Vedeckej rady MTK v SR. Publikácia približuje tri generácie mužov z rodiny Okoličány, ktorí sa významnou mierou podieľali na rozvoji slovenského hokeja ako hráči, funkcionári alebo rozhodcovia. Publikácia vyšla s finančnou podporou MŠVVŠ SR, SOV a SZLH v náklade 300ks. Publikácia je sprístupnená v pdf verzii na web stránke múzea www.muzeumsportu.sk

Stručný prehľad čerpania finančných prostriedkov v roku 2013

Príjmy (€)			Výdavky (€)		
MŠVVŠ SR	osobné náklady zamestnancov	40000	MŠVVŠ SR	osobné náklady zamestnancov	40000
	múzejná činnosť	14770,27		múzejná činnosť	14770,27
MK SR	tlačiareň A3	1000	MK SR	tlačiareň A3	913,33
	výstava Víťazstvá a prehry	3000		výstava Víťazstvá a prehry	3000
SZTK	múzejná činnosť	2914,08	SZTK	múzejná činnosť	2914,08
SOV – SOM, a.s.	publikácia: Príbeh hokejového rodu Okoličány	500	SOV – SOM, a.s.	publikácia: Príbeh hokejového rodu Okoličány	500
	výstava Víťazstvá a prehry	500		výstava Víťazstvá a prehry	500
SPV – PM, a.s.	výstava Víťazstvá a prehry	700	SPV – PM, a.s.	výstava Víťazstvá a prehry	700
Ars Bratislavensis	výstava Víťazstvá a prehry	500	Ars Bratislavensis	výstava Víťazstvá a prehry	500
SZLH - SSSH	publikácia: Príbeh hokejového rodu Okoličány	500	SZLH - SSSH	publikácia: Príbeh hokejového rodu Okoličány	500
vlastná činnosť		531	vlastná činnosť		452,49
spolu		64945,08	spolu		64750,17
			Rozdiel		194,91

Návrh výstavného plánu MTK v SR na rok 2014

Plán na rok 2014 bol schválený Vedeckou radou múzea dňa 3. decembra 2013.

- máj – december 2014

100 rokov lyžovania v Kremnici.

Stála expozícia dejín lyžovania na Slovensku, Kremnica

- október 2014

Mont Everest – hora smrti. (30. výročie prvej slovenskej expedície, 80. výročie narodenia J. Psotku)

Podtatranské múzeum v Poprade

- reінštalácia výstavy Víťazstvá a prehry.

(zatiaľ plánované Západoslovenské múzeum v Trnave, Hradné múzeum vo Fiľakove)